

Verslag zorginkoop 2021: voorzieningen

18 december 2019

Inleiding

Op 3 december zijn wethouders, leden van het directieoverleg, beleidsadviseurs en teamleiders van de uitvoeringsdiensten met elkaar in gesprek gegaan over de algemene uitgangspunten voor de zorginkoop 2021. Op 18 december heeft het vervolgesprek plaatsgevonden en is er gesproken over uitgangspunten per voorziening. Dit is van belang omdat in 2020 een groot aantal inkooptrajecten van start gaan. Ter voorbereiding op de sessie is het bespreekdocument: "Uitgangspunten inkoop zorg en ondersteuning 2021 e.v." (ons kenmerk: 19.0015110) opgesteld. Dit document bevat een aantal geadviseerde uitgangspunten en dient als bespreekstuk voor de sessie van 18 december.

In dit document geven we een schets van hetgeen in de bijeenkomst besproken is en de uitkomsten uit de gezamenlijke sessie. De presentatie die we ter ondersteuning van de discussie hebben gebruikt, sturen we als bijlage mee bij dit verslag.

Doel van de sessie

Het doel van de sessie was om de uitgangspunten per voorziening voor de nieuwe inkoop te bespreken.

Op basis van het gesprek op 3 december en het gesprek op 18 december wordt het document "Uitgangspunten inkoop zorg en ondersteuning 2021 e.v." aangepast en aangevuld. Doel is om uiterlijk begin februari het aangepast stuk voor te leggen aan het portefeuillehoudersoverleg en vervolgens vast te laten stellen door de colleges.

Uitgangspunten: wijzigingen/aanscherpingen

Op basis van het verslag van 3 december is kort teruggeblikt op de sessie van 3 december. Het verslag is vastgesteld. Tijdens de sessie van 3 december zijn met name de volgende aanpassingen/aanscherpingen van de huidige werkwijze meegegeven. Deze uitgangspunten zijn herbevestigd:

1. Het aan aantal aanbieders koppelen aan de nodige capaciteit die nodig is om de vraag op te vangen. Waar mogelijk aanbieders beperken.
2. Focus op partnership. Meer bestuurlijk in gesprek zijn met aanbieders.
3. Partners zijn vooral organisaties die:
  - a. Een groot aantal inwoners helpen
  - b. (Zeer) specialistische hulp leveren
  - c. Anderszins een belangrijke bijdrage leveren aan de transformatie.
4. Zoveel als mogelijk langdurige contracten/contracten voor onbepaalde tijd
5. Aanbieders scherper selecteren: Als extra aanbieders worden toegevoegd, dan moeten ze inhoudelijk iets nieuws te bieden hebben te opzichte van bestaande aanbieders.
6. Ruim beschikken: doen wat nodig is mogelijk maken. Ook in de looptijd van de beschikking.
7. De effecten van de zorginzet sterker meten.
8. Niet inzetten op stelselwijzigingen. Gemeenten willen per 2021 uitgaan van verbeteren, versimpelen en verbinden. De focus ligt op doorontwikkelen. Mocht voor de langere termijn een grote verandering noodzakelijk zijn, dat moeten de overeenkomsten hier ruimte voor bieden. Overeenkomsten van onbepaalde tijd kunnen dit ondersteunen.
9. Meer toewerken naar groepsgerichte behandeling/hulp.

Tijdens deze terugblik zijn nog aantal aanvullingen en aanscherpingen meegegeven:

- Wanneer het gaat om "ruimte bieden om te doen wat nodig is" gaat het om ruimte bieden op inhoud en niet om financiële ruimte. Gemeenten geven in de beschikking kaders mee ten aanzien van het wat en het maximale budget.
- Tijdens de vorige sessie is gesproken over het voorveld. Dit is geen uitgangspunt voor de inkoop, maar wel een belangrijk uitgangspunt ten behoeve van het zorglandschap. Het is een lokale aangelegenheid, maar we willen wel regionaal van elkaar leren. Afgesproken is dat dit ook sterk in de inkoop notitie wordt geformuleerd.

Planning

De planning voor de komende periode is geschetst. Zie de bijlage. Hierbij is gesproken over het moment van betrekken van de gemeenteraden. Dit stond gepland voor januari, maar het verzoek is om dit naar achteren te schuiven naar maart. Er is geen behoefte aan om in januari de inkoop al onderdeel te laten zijn van het regiopodium. Dit wordt aangepast in de planning. Verder is stilgestaan bij het doel van het betrekken van gemeenteraden. De wethouders benadrukken het belang van verwachting-management in dit kader. Duidelijk moet zijn dat het gaat om het informeren van gemeenteraden. Naast het regiopodium/de regionale sessie voor gemeenteraden heeft de Regio aangeboden om waar gewenst lokaal aan te sluiten bij commissies/sessies voor raadsleden om de inkoop te bespreken/toe te lichten. Dit is optioneel. Met iedere gemeente wordt apart contact opgenomen om te verkennen of er behoefte is aan een lokale sessie met de gemeenteraad over inkoop.

In gesprek over de voorzieningen

Er zijn in drie rondes gesprekken gevoerd over verschillende voorzieningen, namelijk: maatschappelijke ondersteuning/huishoudelijke hulp, verblijf, ambulante jeugdhulp en ambulante jeugd ggz, en jeugdbescherming- en reclassering. Doel was om richting mee te krijgen voor de verdere uitwerking van de voorzieningen. Na de drie rondes was er ruimte voor een plenaire terugkoppeling van de discussies waarbij de deelnemers de conclusies konden nuanceren/aanvullen/aanscherpen. Hieronder treft u een overzicht van de conclusies.

Maatschappelijke ondersteuning en huishoudelijke hulp

Maatschappelijke Ondersteuning

- Begeleiding en dagactiviteit zijn bij uitstek voorzieningen die als algemene voorziening in de wijken kunnen worden georganiseerd. De overeenkomsten moeten deze beweging faciliteren.
- Gekoppeld aan de overeenkomst maatschappelijke ondersteuning moeten er duidelijke handboeken/richtlijnen komen die consultants kunnen gebruiken.
- De verschillende modules moeten meer worden samengevoegd.
- Het aantal aanbieders moet worden teruggebracht. Nu heeft zo'n 25% van de aanbieders 65%-75% van het aantal cliënten. Het is niet wenselijk om partijen langdurig te contracteren als zij een klein aantal inwoners ondersteunen. Gemeenten streven naar een klein aantal kernaanbieders, met daaromheen eventueel een aantal aanbieders die incidenteel en kort worden gecontracteerd om eventuele wachttijden te voorkomen/op te lossen en die inwoners met een specifieke vraag te helpen.
- Kortdurend verblijf moet op basis van beschikbaarheid worden ingekocht.
- In de nieuwe overeenkomst moet het onderscheid tussen werken dagbesteding scherper worden gemaakt. Nu kunnen mensen onder het mom van dagbesteding loonvormend arbeid verrichten. Mensen moeten via dagbesteding makkelijker de stap naar werk kunnen maken. Hierover moeten scherpe afspraken worden gemaakt tussen gemeenten, aanbieders en het Wsp.
- Gezinshulp is een vorm van ondersteuning die toegevoegd kan worden. Begeleiding om het huishouden draaiende te houden wanneer 1 van beide ouders kort of langdurig uitgevallen is, de andere ouder blijft werken en er hulp ontbreekt om het huishouden te laten functioneren.
- Begeleiding Jeugd en Wmo moet in termen van tarifiering meer gelijk worden getrokken.

Huishoudelijke Hulp

- De huishoudelijke hulp lijkt inhoudelijk een stabiele voorziening. Maar rondom deze voorziening spelen factoren die van invloed zijn op de inkoop:
  - o Personeelstekorten bij de thuiszorgorganisaties
  - o De roep bij de grootste aanbieders om de tarieven voor huishoudelijke hulp te verhogen

Het lijkt logisch om de overeenkomst onveranderd te verlengen. Dit is in principe ook het uitgangspunt. Maar de vraag is of partijen zich voor de huidige voorwaarden inschrijven. Hierover moet tijdens de marktconsultaties met aanbieders gesproken worden. Welke voorwaarden vormen een knelpunt en wat maakt het voor hen aantrekkelijk om huishoudelijke hulp te blijven leveren?

- Bij de nieuwe inkoop blijft een belangrijk aandachtspunt het contacteren van voldoende aanbieders om de vraag op te vangen. Kunnen we niet toe naar 6 wat grotere partijen die de vraag opvangen? Dit moet – samen met aanbieders- serieus onderzocht en uitgewerkt worden.
- Gemeenten willen serieus betrokken zijn bij de vorderingen die worden gemaakt om iets te doen aan de personeelstekorten in de (thuis)zorg. Aanbieders en hun branche organisatie (Utrechtzorg) hebben middelen van het Rijk gekregen (25 miljoen voor de regio's Utrecht, Amersfoort en Gooi en Vechtstreek) om de personeelsproblemen op te lossen. Als de programma's van aanbieders en hun brancheorganisatie weinig opleveren, dan willen gemeenten hierover in gesprek treden. Gemeenten zijn via de voorzitter van het PFHO werk en Inkomen op bestuurlijk niveau aangehaakt bij de uitvoering van het actieplan van zorginstellingen. Op uitvoerend niveau is het Werkgeversservicepunt aangesloten.

Ambulante jeugdhulp en ambulante jeugd-ggz

- Gemeenten willen het onderscheid tussen jeugdhulp en jeugd ggz zichtbaar houden. In ieder geval in aantallen en in financiën. Onder andere omdat de verwijzingen naar de ambulante jeugd ggz veelal van de huisartsen komen. Gemeenten ervaren nu niet voldoende zicht op de inzet van Jeugd GGZ. Het is belangrijk om dit inzichtelijk te houden. Hierbij moet nagedacht worden over hoe dit zich verhoudt tot administratieve lasten voor aanbieders.
- De huidige inkoopsystematiek is van toepassing, maar we willen meer doen aan uitstroom van aanbieders. Ook moet het aantal aanbieders binnen de huidige inkoopsystematiek beperkt worden.
- Het is belangrijk dat er meer ruimte is voor onderscheidend vermogen van aanbieders: wie biedt wat en voor wie? Dit geeft meer inzicht en overzicht.
- Innoveren is geen doel op zich. De vraag is gesteld of geld een stimulans moet zijn om te innoveren. Er is wel bereidheid om te investeren in de kwaliteit en inhoud. Investeren kan ook gaan om tijd in plaats van geld.
- Naast de reikwijdte van de jeugdhulp kan ook een vraag zijn wat de reikwijdte van de inkoop moet zijn: gaan gemeenten dingen zelf doen? Gaan we dingen niet meer inkopen of anders inkopen? Per onderdeel van de voorziening ambulante jeugdhulp moet die vraag worden gesteld en beantwoord.

Verblijf

- We willen bepaalde vormen van verblijf behouden en/of versterken en van sommige vormen willen we af. We willen bijvoorbeeld meer gezinsvormen en kleinschalige voorzieningen en minder grote groepen buiten de woonwijken.
- De inkoop van meer gezinshuizen (conform de agenda verblijf) moet binnen het huidige inkooptraject worden meegenomen.
- We willen kunnen doen wat nodig is en we willen dat er voldoende verblijfsplekken zijn voor kinderen en jongeren die het nodig hebben. De inhoud moet leidend zijn en datgene wat er speelt; we moeten daarin flexibel kunnen zijn.
- Verblijf moet meer op beschikbaarheid worden ingekocht. Dit draagt bij aan meer inzicht in de beschikbaarheid en het biedt ook de mogelijkheid om meer flexibel om te gaan met de voorzieningen, bijvoorbeeld in de vorm van respijtzorg. Om in te gaan kopen op beschikbaarheid, moet er een analyse uitgevoerd worden en gekeken worden hoe we gaan samenwerken met andere regio's en hoe we daar mee om gaan (hoe solidair zijn we?).
- We willen meer tussenvormen gaan faciliteren. Nu lijkt het vaak 'uit huis' of 'in huis', maar het is ook belangrijk om de tussenvormen voldoende te organiseren en faciliteren. Denk aan een time-outvoorziening, tijdelijk verblijf of in het weekend. Dit sluit ook meer aan bij het normaliseren, omdat het gezinssysteem meer betrokken blijft.
- We willen niet dat de kind verhuist naar de zorg, maar dat de zorg verhuist naar het kind. Voor de lange termijn is het daarom interessant om na te denken over scheiden van vastgoed en zorg. Dit is voor 2021 nog te kort, maar we moeten dit wel voor de lange termijn oppakken en nu in de overeenkomsten verwerken.
- Er moet meer concreet gemaakt worden wat er wordt bedoeld met het realiseren van meer onderscheidend vermogen. Wanneer onderscheiden aanbieders zich en hoe toetsen we dit?

Jeugdbescherming, jeugdreclassering en drang

- De positie van de GI's is ingewikkeld door de wettelijke taken en verantwoordelijkheden die ze hebben en de beperkte sturingsmogelijkheden die gemeenten hebben. Hierdoor wordt de vraag gesteld of een decentraal stelsel hierbij wel passend is.
- Het is belangrijk dat we gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen en voelen. We moeten inzetten op de relatie, het verbeteren van de communicatie en op transparantie. We moeten ook gezamenlijk zoeken naar een oplossing voor personeelstekorten en scholing. Een idee is om een regiopool van personeel in te richten.
- Het is belangrijk om de normuren en tarieven te onderzoeken.
- Belangrijk dat gemeenten de regie voeren op de keten.
- Er is behoefte aan een haalbaarheidsonderzoek naar het zelf opzetten en uitvoeren van een Gecertificeerde instelling. Dit moet op korte termijn ter besluitvorming voor worden gelegd, zodat we deze optie voor de lange termijn mee kunnen nemen.